

Examen HAVO
2018

tijdvak 2
woensdag 20 juni
13.30 - 16.30 uur

management & organisatie

Bij dit examen horen een bijlage en een uitwerkbijlage.

Dit examen bestaat uit 28 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 59 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Als bij een vraag een verklaring, uitleg of berekening gevraagd wordt, worden aan het antwoord meestal geen punten toegekend als deze verklaring, uitleg of berekening ontbreekt.

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, dan worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

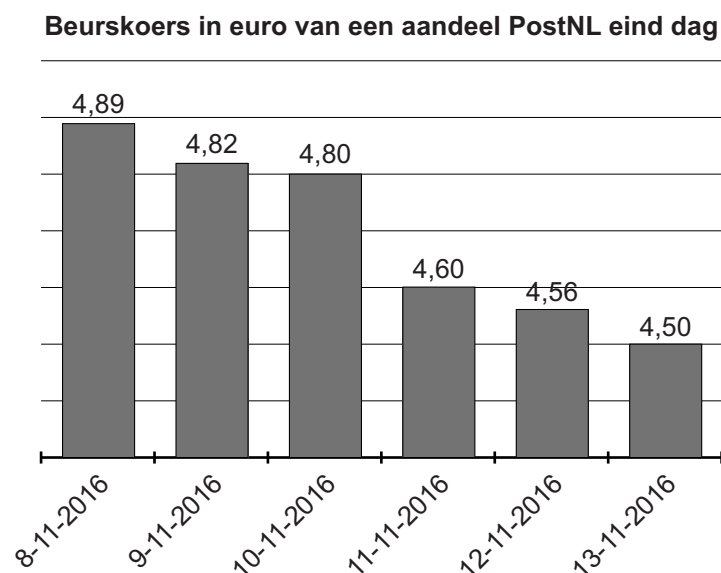
Opgave 1

De naamloze vennootschap PostNL kent een Raad van Bestuur, een Raad van Commissarissen en een Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

- 1p 1 Noem een bevoegdheid van de Raad van Commissarissen.

Aan het begin van 8 november 2016 doet het Belgische postbedrijf Bpost een overnamebod op de aandelen van PostNL. Bpost is bereid in totaal € 2.499.200.000 te betalen voor alle 440 miljoen geplaatste aandelen van PostNL. Het bod per aandeel wordt afgerond op eurocenten. De Raad van Bestuur van PostNL wijst op dezelfde dag nog het overnamebod af.

In de onderstaande grafiek is de beurskoers van PostNL aan het eind van de dag opgenomen, vanaf de dag van het bod tot en met 13 november 2016.

Groootaandeelhouder John de Mol heeft op het moment van het overnamebod 5,04% van alle aandelen PostNL in bezit. John de Mol loopt door de afwijzing van het overnamebod een groot bedrag mis.

- 3p 2 Bereken het bedrag dat John de Mol op 8 november misloopt door de afwijzing van het overnamebod.

- 2p **3** Geef een verklaring voor het dalend verloop van de beurskoers van het aandeel PostNL na de afwijzing van het overnamebod op 8 november 2016.

Opgave 2

Bij deze opgave blijven de belastingen buiten beschouwing.

Bij deze opgave horen de informatiebronnen 1 tot en met 4.

Johnson nv is een onderneming die zich met ingang van 1 januari 2019 wil richten op de Nederlandse markt voor scheermesjes. Daartoe is een nieuw project bedacht: "Clean Shave by mail" (zie informatiebron 1).

Voor dit project overweegt Johnson een aparte besloten vennootschap op te richten: Clean Shave bv.

- 2p 4 Geef een argument waarom Johnson een aparte bv opricht voor dit project in plaats van het onder te brengen in zijn eigen nv.

Johnson onderzoekt eerst of financiering van het project mogelijk is en vervolgens of het project winstgevend genoeg is. Johnson heeft voor 2019 afzetverwachtingen van abonnementen, handhouders en scheermesjes opgesteld (zie informatiebron 2).

- 3p 5 Bereken de verwachte afzet van abonnementen, gratis handhouders en scheermesjes van Clean Shave in 2019. *Vul hiertoe de uitwerkbijlage behorende bij deze vraag volledig in.*

Financiering

Johnson is bereid maximaal € 150.000 te investeren en krijgt hiervoor alle aandelen in Clean Shave.

Eerst wordt de openingsbalans van Clean Shave op 1 januari 2019 opgesteld. Om de balans te kunnen opstellen, is onder andere het bedrag aan crediteuren nodig.

- 2p 6 Bereken het verwachte bedrag dat Clean Shave aan zijn leverancier Da Nang Ltd op 1 januari 2019 verschuldigd is (zie informatiebron 3).

- 3p 7 Toon aan, door het opstellen van de verwachte openingsbalans van Clean Shave bv per 1 januari 2019, dat het benodigde aandelenkapitaal kleiner is dan € 150.000 (*zie informatiebron 1, 2 en 3*).
Vul hiertoe de uitwerkbijlage behorende bij deze vraag volledig in.

Winstgevendheid

Johnson besluit in het najaar van 2018 met het project te starten indien de verwachte nettowinst over 2019 minstens 20% van het door hem geïnvesteerde eigen vermogen op 1 januari 2019 zal zijn. Deze eis is relatief hoog.

- 2p 8 Geef een verklaring voor het relatief hoge percentage nettowinst dat door Johnson wordt geëist.

Over 2019 wordt een resultatenbegroting opgesteld. Johnson verzamelt gegevens over de verwachte opbrengsten (*zie informatiebron 1 en 2*) en de verwachte kosten (*zie informatiebron 3 en 4*).

- 2p 9 Bereken de verwachte totale opbrengsten uit abonnementen over 2019.

- 2p 10 Bereken de verwachte totale inkoopwaarde van de verkochte handhouders en van de verkochte scheermesjes in 2019.

- 5p 11 Stel de resultatenbegroting over 2019 op. *Vul hiertoe de uitwerkbijlage behorende bij deze vraag volledig in.*

- 2p 12 Toon aan met een berekening of Johnson op basis van de gestelde eis met betrekking tot de verwachte nettowinst met het project zal starten.

Opgave 3

Jasmijn wil een huis kopen en wil hiervoor een hypothecaire lening afsluiten van € 300.000 bij een bank.

- 2p 13 Wie is in bovenstaande situatie de hypotheekgever? Motiveer het antwoord.

Na een gesprek met de ING-bank blijkt dat Jasmijn kan kiezen uit een hypothecaire lening met aflossingen op basis van annuïteiten en een hypothecaire lening met lineaire aflossingen. Jasmijn heeft de belangrijkste gegevens van het voorstel van de ING-bank van beide aflossingsvormen naast elkaar gezet:

	hypothecaire lening met aflossingen op basis van annuïteiten	hypothecaire lening met lineaire aflossingen
looptijd	30 jaar	30 jaar
rentevaste periode	10 jaar	10 jaar
interest per jaar	2,5%	2,5%
annuïteit per jaar	€ 14.334	niet van toepassing
ingangsdatum hypothecaire lening	1 januari 2018	1 januari 2018
betaling aflossing en interest aan de bank	jaarlijks achteraf op 31 december	jaarlijks achteraf op 31 december

Het interestpercentage bij de voorgestelde rentevaste periode van 10 jaar is lager dan bij een rentevaste periode van bijvoorbeeld 15 jaar.

- 2p 14 Leg uit dat het interestpercentage van een hypothecaire lening in het algemeen lager zal zijn naarmate de rentevaste periode korter is.

Jasmijn stelt dat een hypothecaire lening met aflossingen op basis van annuïteiten aan het begin van de looptijd een hoger bedrag aan interestuitgaven veroorzaakt dan bij een hypothecaire lening met lineaire aflossingen. Dit laat zij zien door voor de eerste twee jaar voor beide hypotheekvormen de totale interestuitgaven uit te rekenen.

- 3p **15** Bereken voor beide hypotheekvormen de totale interestuitgaven voor de eerste twee jaar. *Vul hiertoe de uitwerkbijlage behorende bij deze vraag volledig in.*

Opgave 4

In deze opgave blijven de belastingen buiten beschouwing.

Jeanine is eigenaresse van 't Sfeerhuys. Ze handelt in sierkaarsen. Zij wil een analyse van haar resultaten maken aan de hand van een voor- en een nacalculatie.

Voorcalculatie

De verkoopprijs van een sierkaars voor 2017 wordt berekend met behulp van de volgende gegevens:

- De geschatte inkoopprijs is € 14.
- De opslag voor inkoopkosten is 25% van de geschatte inkoopprijs.
- Het opslagpercentage voor overheadkosten is 60% van de vaste verrekenprijs.
- De nettowinstmarge is 20% van de verkoopprijs.

2p **16** Bereken voor 2017 de voorgerecalculeerde verkoopprijs van een sierkaars.

Nacalculatie

Resultatenrekening 't Sfeerhuys over 2017			
Inkoopwaarde van de omzet	€ 17.537,50	Omzet	€ 40.250,00
Inkoopkosten	€ 3.737,50		
Overheadkosten	€ 9.637,50		
Bedrijfsresultaat	<u>€ 9.337,50</u>		
	€ 40.250,00		€ 40.250,00

In januari 2018 blijkt dat over 2017 een positief bedrijfsresultaat is behaald. Jeanine is met name geïnteresseerd in het budgetresultaat. De werkelijke afzet in 2017 was 1.150 kaarsen.

Het budgetresultaat bestaat uit het resultaat op inkopen en uit het resultaat op de overheadkosten.

- 2p **17** Bereken het resultaat op inkopen over 2017. Geef aan of dit resultaat voordelig of nadelig is.
- 2p **18** Bereken het resultaat op de overheadkosten over 2017. Geef aan of dit resultaat voordelig of nadelig is.

Opgave 5

Bij deze opgave horen de informatiebronnen 5 en 6.

Anna is begin 2018 op zoek naar een beleggingsmogelijkheid voor haar spaargeld. Anna is milieubewust en rijdt sinds enige tijd in een elektrische auto. Ze is benieuwd of beleggen in Fastned bv een juiste keuze zou kunnen zijn.

Fastned is bouwer en exploitant van elektrische snellaadstations langs de snelweg (*zie informatiebron 5*). Voor de financiering van de uitbreiding van het aantal laadstations doet Fastned regelmatig een beroep op beleggers. Fastned rekt op een snelle groei van zijn afzet en omzet.

Anna bestudeert kritisch alle informatie die ze over Fastned kan vinden om het risico van beleggen in Fastned te kunnen inschatten.

Gerealiseerde cijfers van Fastned 2017

Fastned schetst in het jaarverslag over 2017, ondanks een negatief resultaat en een slechte solvabiliteitspositie, een gunstig beeld van de organisatie. Zo was in 2017 sprake van een aanzienlijke gemiddelde omzetgroei en was er in dat jaar een voldoende brutowinstmarge (*zie informatiebron 6*).

- 2p 19 Leg uit op basis van de balans dat de solvabiliteitspositie van Fastned op 31 december 2017 slecht is.

Verwachtingen van Fastned voor 2018

Fastned verwacht voor 2018 een omzetgroei van kwartaal op kwartaal die net zo sterk zal zijn als in het vierde kwartaal van 2017 ten opzichte van het derde kwartaal van 2017.

- 1p 20 Bereken de omzetgroei in procenten per kwartaal in 2018 waar Fastned vanuit gaat.
- 2p 21 Bereken de door Fastned verwachte omzet over 2018 (*zie informatiebron 6*).

Daarnaast verwacht Fastned:

brutowinst	dezelfde brutowinstmarge in procenten in 2018 als in 2017
totale constante kosten	een geringe toename van de totale constante kosten over 2018 vergeleken met 2017

- 1p 22 Bereken de door Fastned verwachte brutowinstmarge in procenten van de omzet in 2018.

Fastned verwacht dat al in 2018 de breakeven-omzet kan worden behaald. Anna betwijfelt dit. Volgens Anna loopt Fastned een risico waardoor de door Fastned verwachte afzet en dus omzet niet gehaald zal worden.

- 1p 23 Welk risico kan Anna constateren op grond van informatiebron 5?

Volgens Anna zal de brutowinstmarge in 2018 onder druk komen te staan en zullen de totale constante kosten in 2018 sterk stijgen. Zelfs indien er uitgegaan wordt van de door Fastned verwachte brutowinstmarge en de door Fastned verwachte omzetgroei in 2018, kan volgens Anna geen breakeven-omzet gehaald worden. Anna meent dat de te verwachten stijging van de totale constante kosten in 2018 te groot zal zijn.

- 2p 24 Bereken met welk bedrag de totale constante kosten in 2018 ten opzichte van 2017 maximaal mogen stijgen om in 2018 al de breakeven-omzet te behalen.

Volgens Anna zullen de totale constante kosten, namelijk de afschrijvingskosten, in 2018 met een groter bedrag stijgen dan het bij vraag 24 berekende bedrag.

- 2p 25 Leg met behulp van een berekening uit dat Anna deze conclusie trekt. *Maak hierbij gebruik van gegevens uit informatiebron 5.*

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.

Opgave 6

In deze opgave blijven de belastingen buiten beschouwing.

Van Openbare Hockeyvereniging Durgerdam (OHVD) zijn de volgende gedeeltelijk ingevulde balansposten (getallen x € 1) van 2017 bekend:

	credit	credit
	31 december 2017	1 januari 2017
Vooruitontvangen contributie ¹⁾	13.500
Nog te betalen competitiegelden ¹⁾	1.400	1.000
Crediteuren	10.000	5.000
.....

noot 1 Alle verplichtingen worden binnen een jaar voldaan.

- 2p **26** Leg uit dat de balanspost Vooruitontvangen contributie tot het vreemd vermogen wordt gerekend.

In 2017 waren de contributiebaten voor OHVD € 32.500.
OHVD heeft in 2017 voor € 30.000 aan contributiegelden ontvangen.

- 2p **27** Bereken het bedrag dat op de post Vooruitontvangen contributie staat op 31 december 2017.

In 2017 moet OHVD competitiegelden afdragen aan de Hockeybond. De lasten aan competitiegelden over 2017 zijn € 3.625.

- 2p **28** Bereken het bedrag dat OHVD in 2017 aan competitiegelden heeft betaald aan de Hockeybond.